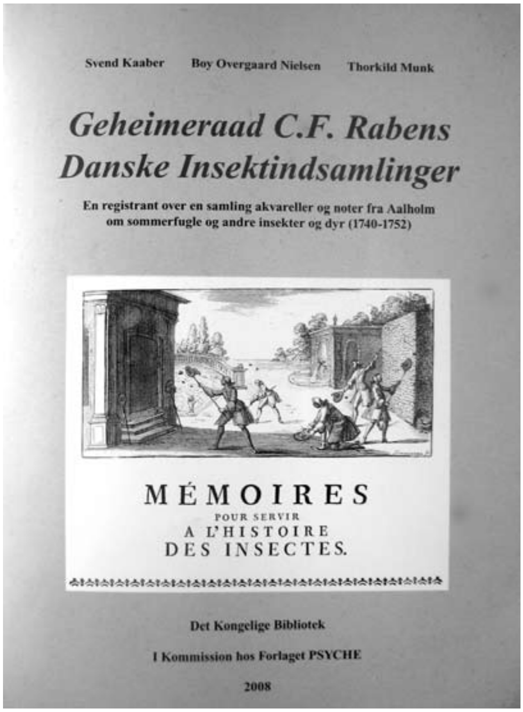
Tusen nyupptäckta akvareller av främst danska fjärilar från mitten av 1700-talet

Kaaber, S., Overgaard Nielsen, B. & Munk, T. 2008. Geheimeraad C. F. Rabens danske insektsindsamlinger – en registrant over en samling akvareller og noter fra Aalholm om sommerfugle og andre insekter og dyr (1740–1752). – Kan beställas från förlaget Psyche, Klokkerfaldet 115, DK-8210 Århus V. Pris 300 danska Kr. inklusive porto.

Vid genomgången av inventarier för försäljning vid Aalholm slott på sydöstra Lolland i Danmark upptäcktes 1996 en stor samling akvarellavbildningar av insekter med åtföljande noteringsblad om uppfödningen från larvstadiet. Insektssamlingen som idag endast finns kvar som dessa avbildningar och noteringsblad sammanbragtes av Christian Frederik Raben (1693–1773) och han anställde Sören Abildgaard som avbildade larver, puppor och adulter successivt som uppfödningen pågick. Raben blev starkt inspirerad av RenéAntoine de Ferchault de Réaumur som utgav sex band naturhistoria 1736–1742 och de två uppehöll en långvarig korrespondans (1741–1752) som finns bevarad.

Raben har kläckt och låtit avbilda nära 300 arter fjärilar med förstadier och ett mindre antal arter ur andra insektsgrupper. Detta arbete pågick mellan 1740–1752. Det totala antalet fjärilsarter i noteringsbladen och avbildningarna är 417, vilket är ett imponerande antal i jämförelse med den tidigare först kända danska sammanställningen av Otto Friedrich Müller från nordöstra Själland med 273 fjärilsarter (från år 1764-67). Rabens samling av originalnoteringar och akvareller finns inbundna i 11 band och flera samlingar lösa ark. Tillsammans finns ca 1150 avbildningar som är date-rade med datum och numrerade så att årtalen för fynd/uppfödningar kunnat rekonstrueras av författarna. Rabens samling tillhör nu det kungliga biblioteket som idag utgör Köpenhamns Universitetsbibliotek Nord.

Den föreliggande boken innehåller en noggrann redogörelse (18 sid.) av Rabens och Abildgaards liv och gör sannolikt att alla arter som inte speciellt är noterade i anteckningarna som insamlade på annan plats är insamlade på Lolland. Därefter följer en redogörelse för innehållet i varje band (i kronologisk ordning) med en modern artbestämning av insekterna på akvarellmålningarna och i anteckningarna om uppfödningen. Fjärilarna upptar där drygt 200 sidor och andra insekter endast ett par sidor. Boken avslutas med en förteckning över samtliga arter i systematisk ordning och med exotiska arter i separata förteckningar. Boken är illustrerad med 16 planscher som exempel på den höga klassen hos Abildgaards akvarellavbildningar. Två arter som idag är utdöda i Danmark, asknätfjäril *Euphydryas maturna* och kretsfly *Dicycla oo*, är med bland dessa planscher och avbildar både larv, puppa och fjäril. Förteckningen över Rabens fjärilsarter är vad gäller de s.k. storfjärilarna så omfattande att man med intresse kan notera vilka arter som saknas – arter som på Rabens tid sannolikt ännu inte etablerat sig på Lolland.

Claes U. Eliasson